

ZİHİN KOLEKSİYONCUSU

Dönüşümün Kitabı

Aslı Kotaman

© KARAKARGA YAYINLARI 188

*Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.*

ZİHİN KOLEKSİYONCUSU
Dönüşümün Kitabı

Aslı Kotaman

Genel Yayın Yönetmeni: Mustafa Kutlukhan Perker

Yayın Koordinatörü: Mesud Ata

Editör: Başaç Tan

Kapak Resmi: Edvard Munch, *Evening on Karl Johan Street*

Kapak Tasarım: Sedat Gösterikli

Reklam ve Tanıtım Müdürü: Bilgen Ülgen

1-2. Baskı: Şubat 2019

ISBN: 978-605-2241-91-2

*İmtiyaz Sahipleri: Yelda Cumaloğlu, Mustafa Kutlukhan Perker
KaraKarga Yayınları, Destek Yayınları'nın alt kuruluşudur.*

Yayıncı Sertifika No: 13226

Adres: Abdi İpekçi Cad. No 31/5

Nişantaşı / İstanbul

Tel: (0 212) 252 22 42

Fax: (0 212) 252 22 43

 karakarga.com

 info@karakarga.com

 [karakargayayinlari](https://www.facebook.com/karakargayayinlari)

 [karakargayayinlari](https://www.instagram.com/karakargayayinlari)

 [karakargayayin](https://twitter.com/karakargayayin)

Baskı: Deniz Matbaa Mücellit

Adres: Maltepe Mahallesi Hastane Yolu,

Sokak No 1/6 Zeytinburnu - İstanbul

Tel: 0 212 613 30 06

Matbaa Sertifika No: 40200

İçindekiler

1. Bölüm	
Korku, yas ve sabır	19
2. Bölüm	
Kayıp ve umut	27
3. Bölüm	
Unutma ve hatırlama üzerine.....	35
4. Bölüm	
Kaygı ve mutluluk.....	57
5. Bölüm	
Kader	75
6. Bölüm	
Ertelemek mi, beklemek mi?	89
7. Bölüm	
Görünür olmak üzerine	99
8. Bölüm	
Yolculuk.....	121
9. Bölüm	
Zihinsel koleksiyonlar	137

*“Kimse dinlemiyorsa beni -ya da istediğim gibi
dinlemiyorsa- günlük tutmaktan başka çare kalmıyor.
Canım insanlar! Sonunda, bana, bunu da yaptırdınız.”*
Oğuz Atay

“Yaşamak hatırlamaktır.”
Ülkü Tamer

“Geçmiş asla sona ermez, hatta geçmez bile.”
William Faulkner

“Kavuşmak yalnızlığı artırır.”
Rilke

*“Yaşamın anlamı ancak ve ancak dünyanın saçmalığına ve
yenilginin daima tekrarlanacağına olan inancımızı ayakta
tutarak anlaşılabilir.”*
Albert Camus

Bulutların Üzerinde Yolculuk, Caspar David Friedrich, 1774-1840

Giriş

Yıllarca kafamda onca hikâyeye oturdum ve dedim ki, “Benim anlatacak neyim olabilir?” Sıradan bir hayat yaşadığımı ve diğerlerinin aksine, yaşadığım sıradan hayatı sadece daha iyi gözlemleyebildiğimi düşünüyordum. Bu “ben” çağında hepimizin yazılacak birer hikâyesi var nasılsa. Hayata hep bir modernist olarak baktığımdan, sıradan bir insanın hikâyesinin okunmaya değer olacağını hiç düşünmedim. Oysaki ben dünyaya eski kafamla bakadurayım, rafları hep sıradan insanların hikâyeleri dolduruyor, okuduğu fakültenin ilk yılında, daha 20 yaşına bile gelmemiş gençler bir yerlerde ilk kötü kısa filmlerini çekiyor ve filmin başına büyük harflerle “directed by” yazmayı ihmal etmiyordu. Hem sıradan hem önemli olabilir miydi? Hem sıradan hem merak edilen biri olabilir miydim? Ama sanırım artık sıradan değilim. Teşekkürler KHK 686.

Hayatta yanılığa her daim düştüm ve hatta bugün artık düşünmediğimi söylemenin abesle iştigal olduğunu biliyorum. Şu an bile onlarca yanılığa düşüyorum. Kişinin yaş almaktan kendi payına bu düşüyor olmalı, kocaman bir yanılığın ağı ve önümüzdeki günlerde yine yanılacağını bilmenin olanca rahatlığı. Bizim mi seçimleri yaptığımızı, seçimlerin mi bizi olduğumuz kişi yaptığını kim bilebilir? İlk izlenimime hiç güvenmedim, kendime güvendim mi onu da tam olarak bilemiyorum. Bazen çok, bazen hiç;

ama hepimiz kendimize ayrılan duygu yumağından bir demet seçmiyor muyuz? Benim payıma erken yaşlardan itibaren kuşkuculuk, güvensizlik, aferin alma isteği, kötümserlik düştü. Bir kısım özelliklerim için toplumu suçluyorum. Her kişisel problemin sosyolojik bir altyapısı olduğuna inanarak eğitim aldım. Beğenilmek, arzulanmak üzerinden onanmayı ve dolayısıyla var olmayı en temel duyarlılık alanı yapan ve bunu bir maharet gibi taşıyan sadece ben değilim. Sayıyorsak devam edelim kaldığımız yerden. Her zaman komiktim, olayların geçmişle ve gelecekle bağlantısını iyi kurardım, iyi gözlem yapardım. Dikkati de, kendi de dağınık biriyim. Hayatın her anını “faydacı” bir biçimde doldurmam gerektiğini düşünüyorum. Hiçbir şey yapmadan geçirdiğim zamanların acısı içime oturuyor. Bende ne eksik diye düşününce, beynimin içinde bir “hiçbir şey kutusunun” eksik olduğunu düşünüyorum. Bir yere varmayan sohbetler, uzun süren misafirlikler, uzun süren yalnızlıklar, uzun süren birliktelikler hep sıkıyor beni ama sıkıdığı ölçüde de kendine bağlıyor. Hani bu çağda ilişkilerin imkânsız olmasının sebebi gibi; çünkü hayatın hiçbir döneminde sevdiğimiz ya da evlendiğimiz insandan bunca çok şey beklenmedi. “İyi bir eş, şefkatli bir âşık; güvenilir, sohbeti keyifli, iyi bir gelir sahibi, harika bir baba; sık giyimli, kendine bakan ama ben merkezli de olmayan, iyi görünümlü ama sadece beni beğenen biri olsun” gibi beklentilerin imkânsızlığı gibi, zaman zaman kendimden beklentilerim de imkânsıza yaklaşıyor. Çoğu zaman inanılmaz sıkıldığım bir dersin sonunda, dersi uzatmışken bulurum kendimi mesela. Kimsenin böyle bir beklentisi yokken, sıklıkla stresle baş edemeyen iç dünyam dışarı hep yanlış yansır. Bir anda, ağzımdan engel olamadığım, “Arkadaşlar, sınavdan önce sizi yine görmem lazım, cuma akşamı bir ek ders yapacağım,” cümlesi çıkar ve daha çıkarken yine içimden “Allah’ım ne saçmalıyorum!” diye

düşünürdüm. Bu yaşa geldim, hâlâ istemediğimde söylemeyi, sıklığımda kaçmayı öğrenemedim. Ama niye, çünkü ne yardan ne serden vazgeçtim ben. Güçlü ve kendi ayakları üzerinde duran bir kadın, güçsüz olduğu zamanlarda kendisine ona hissettirmeden yardım önerilecek bir kadın, dış güzelliğinin önemsiz olduğunu düşünüp yine de dış güzelliğin peşini bırakmayan bir kadın, çok okuyan ama çok da gezen sosyal bir kadın... Çok iyi yemek yapan, evi çok iyi çekip çeviren -bu noktada annemin itirazı olacaktır-, çok iyi arkadaş, sırdaş ama havai, işinde çok becerikli, öğrenmeye sevdalı, çok kitap okuyan ve çok film izleyen ve asla adım atmadığı bir dünya kalmaması isteyen... Böyle biri olabilir mi? Olsa da mutlu olabilir mi?

Düşünmenin bin bir türlüünü bilirim ve her düşüncenin yirmi adımla hal ve gidiş tablosunu çıkarırım. Bir şey henüz olmadı, olabilme ihtimaline karşı endişelenmeye başlamamayı kendime düstur edindikçe başaramadım ve ha, bir de zayıflamay. Kabul etmem gerekir, ben buyum. İnsan bazen hatalarının farkında olsa bile onları değiştiremiyor ve hangisi daha iyi ben de bilmiyorum. Yanlış yaptığını düşündüğün bir şeyi yanlış yapmana engel olamayacak bir iraden varsa, onu yanlış yaptığını hiç bilmemek daha iyi değil mi?

Hayatta kendimi hep okuduklarım ve izlediklerimle tanımlamayı seçtim. Seyrettikçe ve okudukça zenginleştim. Örneğin *Vesikalı Yarım*'deki Sabiha'yı seyredince, aklıma Bronx'ta bir otobüs şoförünün güzergâhından sıkılıp otobüsüyle kaçtığı geliyor ya da Ölü Ozanlar Derneği'ni seyrettiğimde Montaigne'in *Denemeler*'i. Sevdiğime sarıldığımda bir anlığına *Koku* filmini düşünmeden edemiyorum. Bedri Rahmi'nin resimlerini görünce psikanalist Rollo May'i hatırlıyorum. Her zaman okudum, seyrettim ve bağlantılar kurdum.

İşte 686 No'lu KHK'ya kadar hayat bu kadar normal ve bu kadar sıradandı. Sosyal hayatın depremi varsa bu olsa gerek, çünkü onun ardından tüm taşlar yerlerinden oynadı ve o günün ardından bir daha hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Ve işte artık kitap yazmalıyım. Yaşadığım bu acayip deneyimi, bu bağlaçsız cümleler bütünü anlatmadığımda tadı olmayacak. Üstelik bunca yıl ilgilendiğim onlarca kavram, taptığım onlarca sözcük, onları yazmazsam nereye gidecekler? Bu benim için bir yazma değil, okuma denemesi. Amaç yazarlık değil, anlatmam lazım, anlatırsam, söylersem ruhumu kurtarırım.

İnsan, ruhunu doyurmalı. Yaşadığım kayıplardan sonra ancak akıllandım, ne yazık. Sanatsız hayat olmaz, olmuyor, olmamalı. Kendini geliştirmek isteyen, hayatı anlamak isteyen insan kendinden önce yaşayanların tecrübelerinden faydalanmalı. Maddi arayışlarımız beyhude; kayıplarınızla, korkularınızla, kaygılarınızla bir yerlere kaçsanız bile Kavafis'in dediği gibi, "o şehir" arkanızdan geliyor.

Okuyarak, izleyerek, dinleyerek huzur buluyor, mutlu oluyorum. Elinizdeki kitap benim bir zihinsel koleksiyonum olmaktan öteye bir amaç taşıyor. Ben bağlam kuruyorum. Felsefeyi edebiyata, edebiyatı resme, resmi sinemaya bağlıyorum. Hayatı kendi bağlamımdan, kendi penceremden paylaşmak için yazıyorum. Aslında bir yazar değil, bir okurum. Okuyarak yazıyor, yazarak okuyorum. Bağlam kurabilmek hayatımın özünü oluşturuyor, yıllarca

öğrencilerimle kurduğum bağ misali, kendime de rehberlik ediyorum bu şekilde.

Tüm bu zorlu süreçte yanımda olan onlarca insan oldu. Aslında fark ettim ki hayatta en çok dost biriktirmişim, en değerlilerim hep değerlim olarak kalacak. Kitap fikrini ortaya atan, destekleyen, okuyan, yorum getiren arkadaşlarıma bin teşekkür.

Tolga Kara, Ayla *Düzcün*, Ahu Uğursoy, Ebru Ataç, Banu Uçak, Alper Kotaman; hepsi okudular, beni eleştirerek beslediler, önerilerde bulundular.

Kitabın bir yaşam biçimine dönüşmesine destek veren can arkadaşlarım Alper Kotaman, Ahu Uğursoy ve Banu Uçak'a da minnettarım.

Tek teşekkürüm onlara değil; çünkü o kadar çok sessiz kahramanım oldu ki son 1,5 senede, onlar için teşekkür kelimesinin az kalacağını düşündüğüm andayım.

Ailem hep yanımdaydı, ilk kalkanım onlardı. Her zaman umut doluydular, bir gün bile umutsuzluğa düşmeme izin vermediler. Anne, baba, abi... Sevenlerim, yanımdan hiç ayrılmazın.

Son teşekkür yaşam pınarıma...

Yaşadıklarımın seni üzebileceğini düşündüğüm her an kahrol-dum. Doğduğun günden beri sana iyiyi, doğruyu, güzeli gösterecek, gurur duyacağın bir anne olmaya çalıştım. O yüzden bu kitap sana armağanım. Başına ne gelirse gelsin, bu kitap sana hayatta dik durmayı öğretsin. Ben hiç eğilmedim, zor günlerim olsa bile çalıştım, ürettim. Kitap senin üretme konusunda yol göstericin olur umarım, canım Asya'm, bir tanem.

20 Kasım 2018
İstanbul